

عنوان مقاله:

سنگردی های پنجشیر و ترانه های روستایی ایران

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب غنایی، دوره 7، شماره 12 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

خلاصه مقاله:

«سنگردی» ها گونه ای از شعر فارسی است که قرن های متوالی، زمزمه‌ی مردمان کوهپایه های پنجشیر، در دامنه های کوه های سر به فلک کشیده‌ی هندوکش بوده که بیشتر در قالب دوبیتی و رباعی بر زبان مردم جاری می شده و ناشی از عشق و علاقه و سوز درونی هر پنجشیری است که به زبان و شعر فارسی (دری) دارد. سنگردی ها غالباً در کوهپایه ها و کوه و کمر و در کناره‌ی رودخانه ها خوانده می شده و مفاهیم کوه و کتل، چشمه و دریا، نشیب و فراز، برف و باران، آسمان و زمین، راز و نیاز، وصل و هجران، فقر و غنا و ... نهفته، و درد و رنج درونی مردم را می توان از لابلای واژه های آن اشعار حس کرد. ترانه های روستایی (دوبیتی ها و رباعی ها) نیز از روزگاران گذشته در فرهنگ و ادبیات ایرانی، از خراسان تا فارس، از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب، برجا مانده که همراه با طراوت و شکوفایی و شادابی و سرسبزی زمین، بر زبان مردمان جاری می شده و آنان نیز سوز درون خود را با این ترانه ها و دوبیتی ها بیان می کرده اند. آنچه که در و دوبیتی ها نیز همچون سنگردی ها، نمود بیشتری دارد، راز و نیاز عاشقانه است و غم فراق و سوز دل و فغان از هجرت و جدایی و غربت و بیوفایی معشوق و عهد شکنی و غم از دست دادن جوانی و... بیشتر خوانندگان آن نیز عاشقانی بوده اند که شاید تنها محل دیدار آنان در همان دامنه‌ی کوهستان و در حاشیه‌ی چراگاهها و در کنار چشمه سارها بوده است. در این مقاله، ضمن بررسی اشعار سنگردی در سرزمین پنجشیر، و ترانه های روستایی ایران، ویژگی ها و تفاوت های این دو گونه شعر محلی و روستایی نموده خواهد شد.

کلمات کلیدی:

سنگردی، پنجشیر، فایز دشتستانی، ترانه، دوبیتی، خراسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1808400>

